

આપણા શરીરનું ચોતરફ વાતાવરણ જેટલું આ પંચતત્વોને અનુરૂપ હશે તેટલો જ આપણા ભૌતિક શરીર, મન તથા ઉર્જાઓ પર સાનુકુળ પ્રભાવ પડશે.

વિજ્ઞાનની દૃષ્ટી એ વાસ્તુશાસ્ત્ર :

પ્રકૃતિના પંચતત્વો, મનુષ્ય જીવંત તથા નર્માણ ભવન પ્રણે વચ્ચેની સમાનતા એટલે વાસ્તુશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો જેમ કે મકાન કે ભવન બનાવવા માટે ઈંટ, રેતી, માટી, સિમેન્ટનો ઉપયોગ થાય છે જે પૃથ્વી તત્વ છે પૃથ્વીતત્વના દરેક પદાર્થની ઉર્જા મનુષ્યના જીવન પર સિદ્ધો પ્રભાવ ઉત્પન્ન કરી શકે છે વિજ્ઞાનના મત-અનુસાર પૃથ્વીતત્વનો સીધો પ્રભાવ 'ટેલરીક ઉર્જા'થી થાય છે. જે માનવ જીવનના સંચાલનમાં રોજિંદા ક્રમ માટે જરૂરી છે જેના આધારે વાસ્તુશાસ્ત્રમાં બેડરૂમ, કાર્યાલય, બેઠકખંડના નિયમો સુચવવામાં આવ્યા છે.

મકાનની ચાર દિવાલો ઉભી થયા પછી તેના પર એક છત તૈયાર થાય છે. જે વ્યક્તીને 'આકાશતત્વ' પુરૂ પાડે છે. વિજ્ઞાનના મતે બ્રહ્માંડીય ઉર્જા કે કોસ્મીક એનર્જી માનવજીવનમાં શાંતી, શક્તિ અને પ્રગતિના હેતુથી જરૂરી છે વાસ્તુશાસ્ત્રમાં ભવનની ઉંચાઈ કેટલા પ્રમાણમાં કોસ્મીક એનર્જી પુરી પાડશે તે નક્કી કરે છે.

પૃથ્વી પર ૭૦% જળ છે આપણા શરીરની રચનામાં ૭૦% પ્રવાહી છે. બ્રહ્માંડમાં પૃથ્વી સિવાય અન્ય કોઈપણ ગ્રહો પર જળનું અસ્તીત્વ જ નથી મકાન કે ભવનની રચનામાં જળ અવર્ણનીય પાસું છે. જળતત્વ આંતરીક વિદ્યુત આવેશ અને જીવન નિર્માણની પદ્ધતીમાં સવિશેષ છે. જળવગર જીવનની કલ્પના માત્ર શક્ય જ નથી. તેથી વાસ્તુશાસ્ત્રમાં બ્રહ્માંડીય ઉર્જા તથા વાયુતત્વને ધ્યાનમાં લઈ જળતત્વની દિશાઓ નક્કી કરવામાં આવી છે.

મકાનની ચાર દિવાલ પર છત નાંખ્યા બાદ ખુણેખુણે ધુમતી ઉર્જા એટલે વાયુઉર્જા જેના વગર માનવજીવન કે પર્યાવરણ શક્ય જ નથી.

વાયુમંડળમાં ૭૫% નાઈટ્રોજન, ૨૧% ઓક્સીજન છે. અન્ય ઘણા પ્રકારના ગૈસ પ્રવર્તિત છે. આ ઓક્સીજન નાઈટ્રોજન અલ્પમાત્ર પણ નહિવત કરવામાં આવે તો પૃથ્વી, પર્યાવરણ, માનવ જીવન અસ્તવ્યસ્ત થઈ જશે જીવન માત્ર મુશ્કેલીમાં મુકાશે જેથી પુરતા પ્રમાણમાં વાયુતત્વ વગર જીવન કે ભવન શક્ય જ નથી. વાસ્તુશાસ્ત્રમાં વાયુતત્વને સર્વભૌમીક તત્વ માનવમાં આવે છે. વાયુતત્વથી ઉત્પન્ન થનાર અગ્નિતત્વનું મહત્વ પણ સવિશેષ છે. અગ્નિ જ્યારે પ્રજ્વલિત થાય ત્યારે 'કાર્બન મોનોક્સાઈડ' નામનો ગૈસ ઉત્પન્ન કરે છે. આ ગૈસ રંગહીન તથા ગંધહીન પણ ઝેરી હોય છે. તે સિવાય નાઈટ્રોજન, સલ્ફર, ડાયઑક્સાઈડ બિજા પણ ગૈસો ઉત્પન્ન થાય છે.